

МАКРОЕКОНОМСКИ МОНИТОР

Декември 2023

12(3)

Во третиот квартал од 2023, **БДП се зголеми за 1.2%** на годишна основа, што е продолжение на забавувањето на економската активност кое отпочна порано. Главен двигател на забавувањето е надворешната побарувачка, која се рефлектира во значителен пад на **извозот** (-5%), и **брuto инвестициите** (-18.2%), двете резултат на забавената активност и негативните стапки на раст на економиите од главните трговски партнери и на продолжената неизвесност. Сепак, падот на извозот е наткомпензиран со истовремен пад на **увозот** (-9.8%), којшто ја одразува увозната зависност на производството за извоз, посебно во слободните економски зони. **Личната потрошувачка** и понатаму релативно солидно расте (2.8%), движена од враќањето на реалниот раст на платите во позитивна зона и од солидниот раст на другите доходни компоненти на населението. Додека, падот на јавната потрошувачка (-3%) е во линија со релативната фискална консолидација. **Индустријата** и **градежништвото** го продолжија падот (-0.8% и -13%, соодветно), наспроти повеќе од услужните дејности кои забележаа солиден раст.

Невработеноста во третиот квартал од 2023 се намали на 12.8% (од 13.1% во претходниот квартал). **Вработеноста** благо се зголеми на 45.7% (од 45.5% во претходниот квартал), додека **активноста** на пазарот на труд остана стагнантна на 52.4%. Овие движења се поволни, но значајно побавни од претходно.

Во третиот квартал од 2023, **инфлацијата забави на 7.8% на годишна основа**, од 11.2% во претходниот квартал. Забавувањето е водено од намалувањето на глобалните притисоци кај храната и енергијата и од високата споредбена основа во истиот квартал од 2022, но во тековниот квартал повторно се појавија домашни притисоци врз цените на храната од одредени трговски и корпоративни практики. Сепак, **базичната инфлација** од 7.1% во третиот квартал од 2023 укажува дека ценовните притисоци во голем дел сега произлегуваат од останатите сегменти од потрошувачката кошничка.

Економското забавување кое е моментално на сцена ќе продолжи до крајот од 2023 и најмалку во првата половина од 2024 година. Finance Think ја задржува проекцијата за раст на БДП во 2023 на 1.7% и за раст на цените на 9.7%. **За следната 2024 година, Finance Think проектира стапка на раст на БДП од 2.7% и стапка на раст на цените од 3.8%.**

РАСТ И ИНФЛАЦИЈА

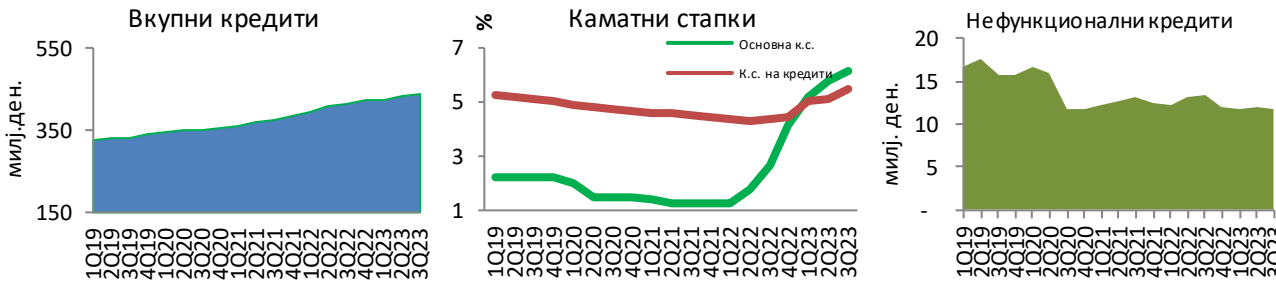
Годишен раст, %	1Q2023	2Q2023	3Q2023
БДП ЕУ 27	0.4	0.5	0.1
БДП Северна Македонија	1.5	1.1	1.2
Годишен раст, %	1Q2023	2Q2023	3Q2023
Вкупна инфлација	16.1	11.2	7.8
Базична инфлација	10.2	9.1	7.1

ПАЗАР НА ТРУД

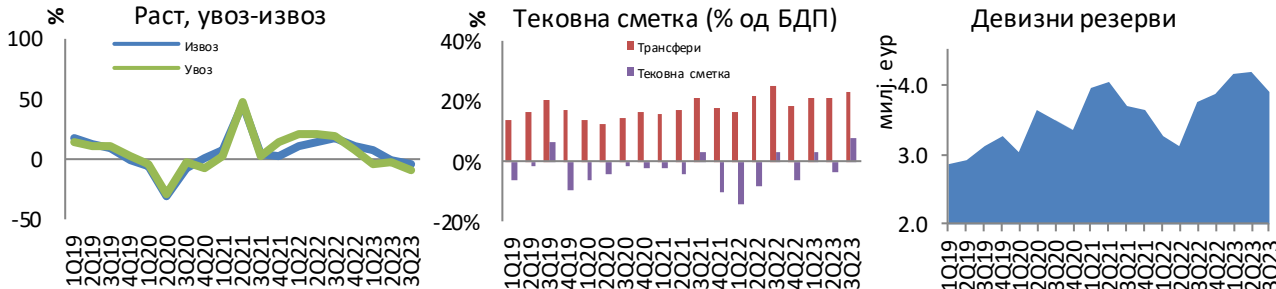
%	1Q2023*	2Q2023	3Q2023
Стапка на активност (%)	52.0	52.4	52.4
Невработеност на млади (%)	25.7	24.5	24.0
Просечна нето плата (ден.)	34,196	36,375	36,851
Раст на продуктивност (%)	14.2	6.1	6.7

ФИНАНСИСКИ ПАЗАРИ

Годишен раст	1Q2023	2Q2023	3Q2023
M2	7.1%	9.7%	6.1%
Депозити	6.8%	11.5%	8.9%
Кредити	6.2%	6.5%	5.1%
Девизни резерви	27.1%	34.5%	3.9%

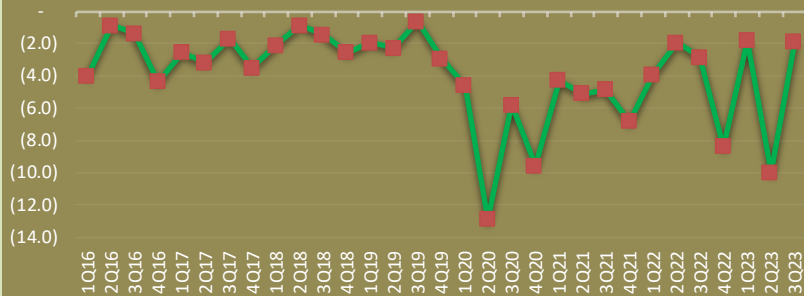
НАДВОРЕШНА СМЕТКА

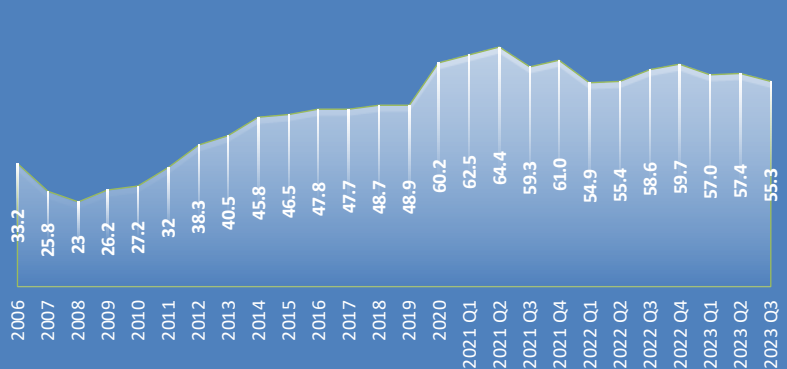
% од БДП	1Q2023	2Q2023	3Q2023
Трговско салдо	-11.2%	-17.7%	-9.4%
Приватни трансфери	21.3%	21.0%	22.9%
Тековна сметка	3.4%	-3.6%	7.4%
Странски инвестиции	3.7%	4.3%	1.8%
Девизни кред. / вкупни кред.	34.8%	35.1%	35.2%

* Податоците за пазарот на труд имаат структурна промена почнувајќи од К1- 2023.

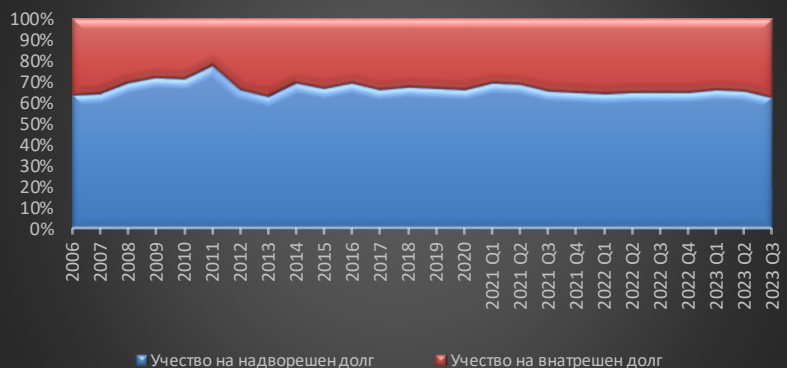
Буџетски дефицит (% од БДП)

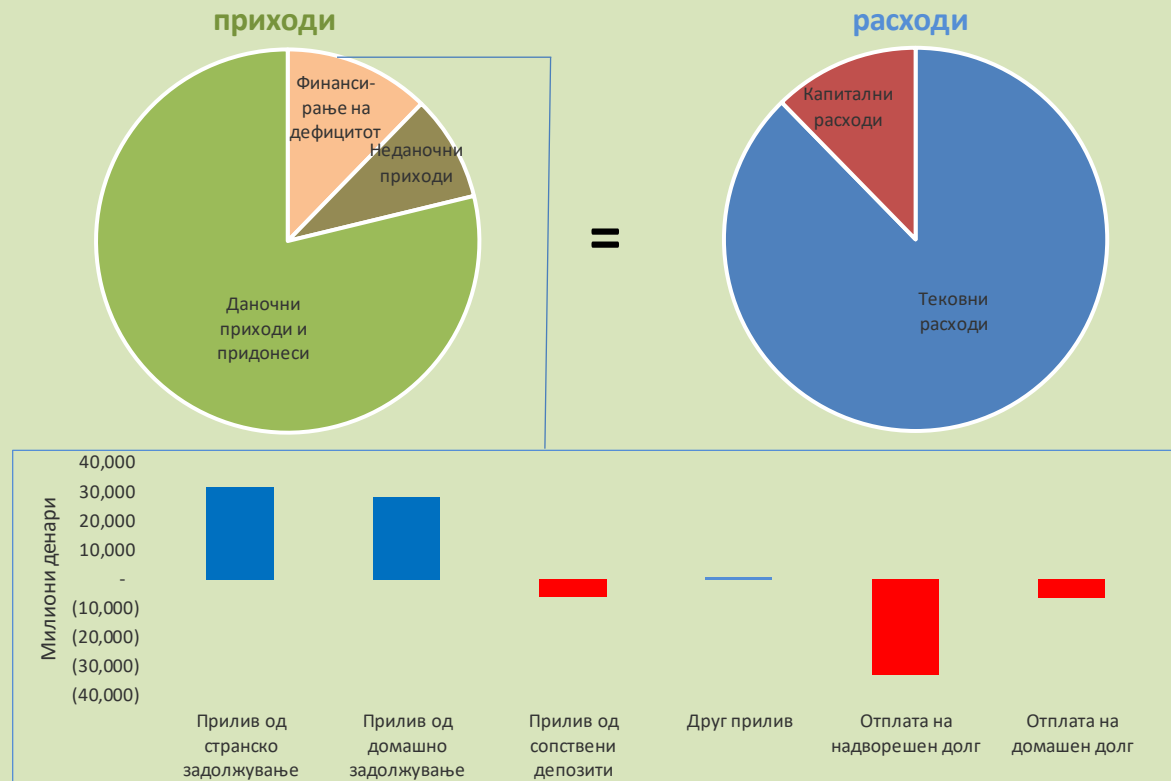
Јавен долг (% од БДП)

Структура на јавен долг

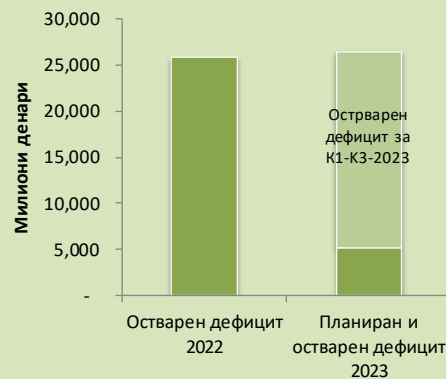

ЈАВНИ ФИНАНСИИ

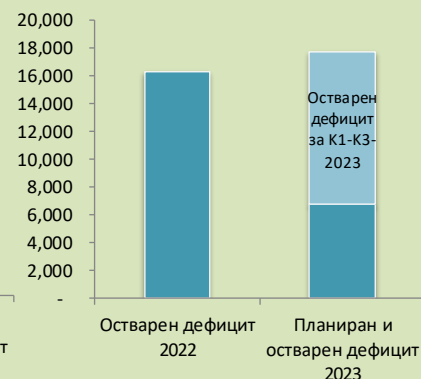
Во К1-К3-2023 буџетскиот дефицит изнесува 4.5% од БДП и е во линија со годишната проекција.

Пензиски буџет

Во К1-К3-2023, пензискиот дефицит е натфрлен (80.2%).

Здравствен буџет

Во К1-К3-2023, здравствениот дефицит е потфрлен (61.6%).

Капитални расходи

Во К1-К3-2023, капиталните инвестиции се значајно потреализирани (56.9%).

ИНДУСТРИСКИ БЛИЦ

	Индустриско производство			Работници во индустријата		
	1Q/23	1-2Q/23	1-3Q/23	1Q/23	1-2Q/23	1-3Q/23
Енергија	18.2	17.8	10.2	(5.3)	(5.4)	(5.2)
Интермедијарни производи, освен енергија	(15.1)	(10.9)	(6.0)	(1.5)	(2.1)	(2.6)
Капитални производи	6.7	7.4	7.2	13.2	12.5	12.9
Трајни производи за широка потрошувачка	(4.0)	2.0	(4.2)	(5.5)	(5.6)	(5.5)
Нетрајни производи за широка потрошувачка	8.1	6.1	1.8	(2.4)	(2.4)	(2.0)
Производство на прехранбени производи	(3.0)	(5.1)	(4.4)	(3.4)	(2.7)	(2.3)
Производство на метали	(26.7)	(25.8)	(14.3)	(4.7)	(4.9)	(5.1)
Производство на облека	(2.5)	(2.8)	(7.8)	(3.8)	(4.6)	(5.0)
Производство на неметални минерални производи	(49.5)	(36.5)	(13.6)	(5.7)	(6.6)	(6.4)
Производство на тутунски производи	39.1	27.7	(0.5)	(4.0)	(4.4)	(4.1)
Производство на пијалаци	15.0	14.7	11.7	(5.7)	(4.3)	(2.6)
Производство на кокс и рафинирани нафтени производи	(8.3)	(6.6)	(5.5)	0.2	(1.4)	(2.2)
Производство на електрична опрема	(6.0)	(8.7)	(11.2)	4.1	2.7	0.7
Производство на фабрикувани метални производи	7.5	(5.7)	(1.6)	0.3	(3.2)	(3.0)
Вкупно	0.1	1.5	0.7	1.2	0.9	1.1

Finance Think е непрофитен институт за економски истражувања и политики. Основан е во 2012 година.

Нашата Визија

Да поттикнеме економско размислување за подобра благосостојба утре.

Нашата Мисија

Да го подобриме влијанието на економските, социјалните и развојните трендови и политики врз граѓаните во Северна Македонија и регионот на Западниот Балкан, преку економски истражувања, застапување базирано на докази и водено од податоци, и поттикнување критичка дебата за демократските процеси.

Истражувањето на Finance Think им помага на носителите на политиките, застапниците на политиките, креаторите на мислење, економските новинари и јавноста да ги разберат прашањата кои влијаат врз обичните граѓани.

Врз основа на статутот, Finance Think се стреми да постигне **три статутарни цели**. Тие се:

- Да придонесе кон подобрување на економските, социјалните и развојните политики и реформи преку продуцирање докази, базирани на истражување и водени од податоци.
- Да се зголеми ефектот од производите на Finance Think врз целните групи (вештини), донесувањето политики (политики и реформи) и општеството (свесност).
- Да се развие институционалниот капацитет на Finance Think, во смисла на истражување, застапување, финансирање и комуникација, со цел посилено влијание врз економските, социјалните и развојните реформи и врз ефектите што соодветните политики ги имаат врз граѓаните.

Програмски области

- Политики на раст и развој
- Фискална транспарентност и одговорност
- Конкурентност и пристапување кон ЕУ
- Сиромаштија, вработување и вештини
- Родови и доходни нееднаквости
- Општински финансии и политики
- Зелена економија

ОДГОВОРНОСТ

Copyright © 2023 од страна на Finance Think, Сите права се задржани.

Ниеден дел од оваа публикација не смее да се репродуцира, складира или внесе во систем за пребарување или да се пренесува во која било форма или со какви било средства (електронски, механички, со фотокопирање, снимање или на друг начин), без претходна писмена дозвола од сопственикот на авторските права. Finance Think направи максимални напори да ја осигура точноста на информациите презентирани во овој документ. Меѓутоа, ниту Finance Think ниту кој било од неговите носители на одлуки или аналитичари или вработени може да биде одговорен за какви било финансиски последици кои произлегуваат од употребата на информациите претставени од овде.

Finance Think

Институт за економски истражувања и политики

Ул. Фредерик Шопен 1/2, 1000 Скопје, Република Северна Македонија

+389 2 6156 168, www.financethink.mk, info@financethink.mk